

URZĄD MIASTA RYBNIKA
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
Miejski Konserwator Zabytków
44-200 RYBNIK, ul. BOLESŁAWA CHROBREGO 2
tel. 32 43 92 060, faks 32 42 24 124
konserwator@um.rybnik.pl

Rybnik, dnia 21 kwietnia 2017 r.

KZ.4125.18.2017

**WYDZIAŁ INFRASTRUKTURY
MIEJSKIEJ I INWESTYCJI**

W miejscu

2017-40781

Dotyczy: Czecha; KZ - opinia konserwatorska w sprawie remontu kaplicy domkowej św. Jana Nepomucena w Chwałęcicach

W nawiązaniu do wniosku z dnia 6 kwietnia 2017 r., w sprawie uzgodnienia zakresu prac remontowych **kapliczki przydrożnej, architektonicznej, znajdującej się w pasie drogowym przy rozwidleniu ulicy Bronisława Czecha i Wiosennej w Rybniku – Chwałęcicach**, informuję, że obiekt podlega ochronie konserwatorskiej na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika z dn. 25 maja 2005 r. (Uchwała Nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika; opublikowana w: Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 79 poz. 2145 z dn. 23 czerwca 2005r.) W związku z powyższym kaplica wymaga odrestaurowania i wyremontowania zgodnie z zasadami konserwatorskimi. Obiekt, pochodzący z końca XIX w. stanowi ważny historycznie i kulturowo element krajobrazu urbanistycznego Miasta Rybnika.

Na obiekcie planowane są roboty ogólnoremontowe obejmujące w szczególności wymianę pokrycia dachowego z papy, remont sygnaturki, naprawę i ewentualną wymianę rynien i rur spustowych, izolację przeciwwilgociową murów kaplicy (iniekcja pozioma), wymianę stolarki okiennej, renowację drzwi wejściowych, naprawę tynków z malowaniem elewacji oraz roboty malarskie wewnątrz obiektu. Ponadto planowane jest także odnowienie drewnianego ogrodzenia terenu w otoczeniu obiektu. Zakres prac został określony po przeprowadzeniu kontroli stanu technicznego.

Wszelkie prace przy obiekcie zabytkowym należy wykonywać mając na względzie znaczenie historyczne budowli i jej wymagania technologiczne, wynikające z zastosowania określonych materiałów i metod, jakich używano przy budowie obiektu. Dlatego nie powinno się zastępczo stosować materiałów *stricte* współczesnych, odbiegających właściwościami od zastosowanych pierwotnie na obiekcie (np. należy mieć na względzie, że w XIX w. stosowano wyłącznie tynki wapienne i czasem wapienno-cementowe, których nie wolno zastępować cementowymi, bo spowoduje to uszkodzenie tynków i w konsekwencji murów oraz powoduje nieestetyczne wykwyty).

W pierwszej kolejności konieczne jest wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i wzmocnienie murów kaplicy oraz remont dachu. Prace należy prowadzić bez zmiany formy architektonicznej elementów budowlanych obiektu oraz zgodnie ze sztuką budowlaną, przy czym należy pamiętać, aby po wykonaniu iniekcji nałożyć na dolne partie murów, zwłaszcza od wewnątrz tynki renowacyjne (oddychające), których nie należy malować (ważne!). Od zewnątrz powinny być położone również tynki dobrej jakości pod względem zachowania substancji, najlepiej tynki mineralne, silikonowe, które też pozwalają na utrzymanie

właściwej gospodarki wilgociowej w murach, mając na względzie, że obiekt jest nieogrzewany. Pierwotnie dach kaplicy pokryty był dachówką ceramiczną, a obecnie remontowane będzie pokrycie dachowe z papy (nie uzgadniane pod względem konserwatorskim), przy czym drewniana więźba dachu została odeskowaniem przystosowana do nowego pokrycia. W związku z tym, na dachu w celu nawiązania do pierwotnego charakteru zabytkowego należy przynajmniej zastosować gonty papowe w kształcie dachówki we właściwej historycznie kolorystyce (nie współczesnej!). Ponadto całą kolorystykę obiektu należy uzgodnić na etapie rozpoczęcia inwestycji, a przed zakupem materiałów. Wszystkie elementy wykończeniowe, tworzące kolorystykę obiektu, jak: tynki, pokrycie dachu, blacharka, stolarki okienne i drzwi, orynnowanie, kraty, powinny być utrzymane w harmonijnie zestawionych odcieniach wybranych kolorów. Uszczegółowienie i doprecyzowanie konkretnego wyboru materiałów z uwzględnieniem koloru, uzgadniane pod względem konserwatorskim może być przeprowadzone w trybie roboczym (tzn. opis, bez projektu). Wnętrze, po remoncie ścian i stropu, ze względu na długotrwałe zawilgocenie ścian powinno być pokryte odpowiednimi tynkami wapiennymi, a następnie (oprócz partii cokołowej, bo tynki renowacyjne) farbami o właściwościach higroskopijnych. Wnętrze należy utrzymać w jasnej kolorystyce. Stolarki okienne i drzwiowa są pierwotne, dlatego zalecana jest ich renowacja zgodnie ze sztuką. W przypadku niemożności przeprowadzenia renowacji ze względu na bardzo zły stan zachowania i konieczności wymiany, tu dotyczy to stolarki okiennej, nowe okna powinny być również drewniane (w żadnym razie z PCV!), z odtworzeniem podziałów (niekoniecznie ilości skrzydeł) oraz koniecznie z zachowaniem lub dokładnym odtworzeniem ozdobnie opracowanych snycersko przesł skośnych w łukowych zwieńczeniach, identycznych jak w łukowym naświetlu drzwi. Kolor stolarki powinien zostać ustalony na podstawie odkrywek warstw malarskich. Projekt nowej stolarki wymaga zaakceptowania pod względem konserwatorskim. Rozważyć należy czy konieczne jest wykucie z muru istniejących podokienników i zastępowanie ich współczesnymi, może wystarczy ich renowacja i częściowa naprawa najbardziej zniszczonych fragmentów, a poza tym elementy architektoniczne i wykończeniowe należy zachowywać lub wymieniać na podobne, ale w stopniu jak najbardziej zbliżonym do pierwotnego. Protokół z uzgodnień konserwatorskich, spisany w obecności inwestora i wykonawcy, zostanie włączony do akt sprawy w celu ich dopełnienia. Pozostałe prace remontowe przy obiekcie dotyczące robót dekarских, stolarskich (konstrukcja dachu), blacharskich (obróbki blacharskie, kraty, okładzina sygnaturki), należy wykonać zgodnie ze sztuką budowlaną, z zastosowaniem właściwych dla stanu zachowania i osiągnięcia wymaganego efektu materiałów.

Wszelkie działania budowlane i renowacyjne na obiekcie, zarówno te omówione wyżej, jak też dodatkowe, wynikłe w trakcie realizacji inwestycji, mają być prowadzone w uzgodnieniu i pod nadzorem konserwatorskim. Inwestycja, zgodnie z przepisami ustawy: Prawo Budowlane, nie wymaga uzyskania pozwolenia na budowę, ale powinna być zgłoszona do terenowego organu administracyjnego na 21 dni przed rozpoczęciem prac.

Zamiar wykonania remontu i naprawy kapliczki architektonicznej przy ul. Czecha w Rybniku-Chwałęcicach akceptuję pod względem konserwatorskim, przy zachowaniu powyższych zaleceń konserwatorskich.

Otrzymują:

1. Adresat,

KZ: a/a.

Do wiadomości:

1. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach.
2. Wydział Architektury, Referat Budownictwa, w miejscu.